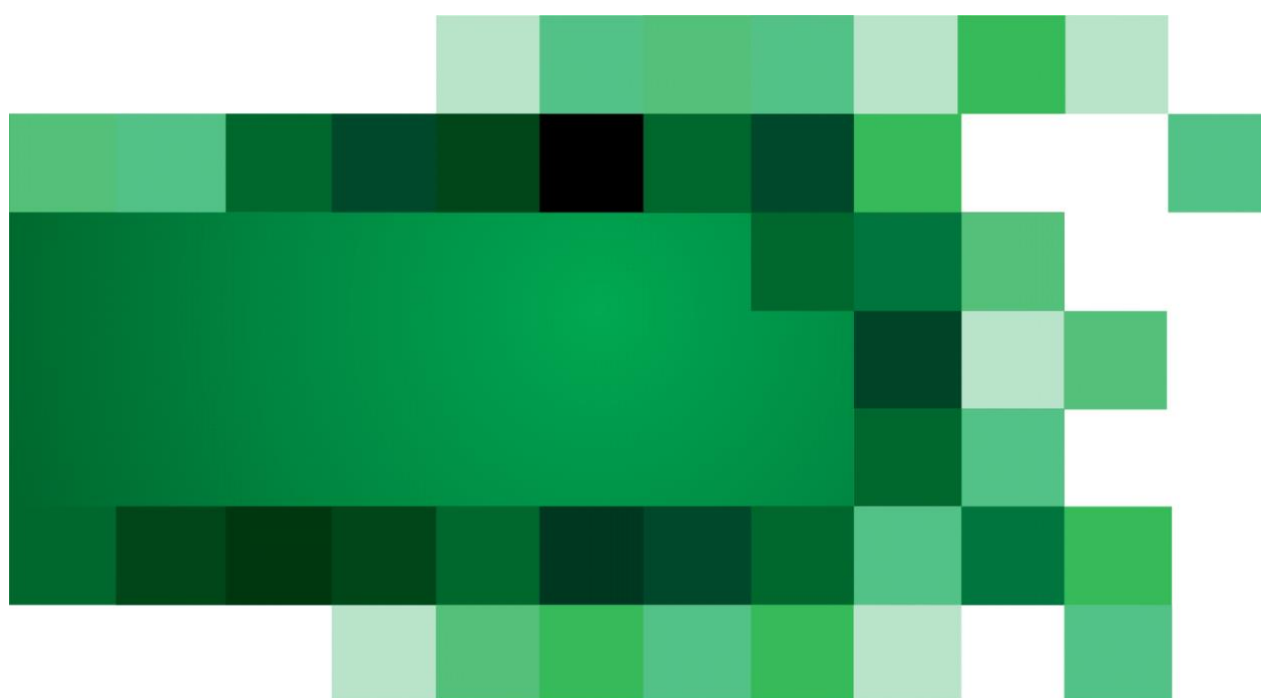

**Diagnoza zjawisk kryzysowych w gminie Gozdnica na potrzeby
wyznaczenia granic obszaru zdegradowanego
i obszaru rewitalizacji.**

Gozdnica, kwiecień 2025 r.

Wprowadzenie

Niniejszy dokument stanowi aktualizację diagnozy, na podstawie której wyznaczono obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji, dla których celem efektywnego przeciwdziałania zdiagnozowanej sytuacji kryzysowej opracowano Gminny Program Rewitalizacji Gminy Gozdnica na lata 2025-2033.

Diagnozę na potrzeby weryfikacji wyznaczonych obszarów: zdegradowanego i rewitalizacji powtórzono w 2025r. , na potrzeby aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gozdnica na lata 2018-2023, do Gminnego Programu Rewitalizacji oraz celem weryfikacji konieczności kontynuacji procesu rewitalizacji. Prace nad ponownym wyznaczeniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wykonano zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 278).

W wyniku przeprowadzonych działań zweryfikowano wskaźniki, na podstawie których dokonano poprzednio analizy na potrzeby wyznaczenia obszary Degradowanego i dokonano analizy jeszcze raz. Obecna analiza wykazała zmianę, niemniej w dalszym ciągu potwierdziła wyznaczone w 2018 r. granice obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Analiza potwierdziła zasadność dalszego wsparcia w ten sam obszar, w którym na tle Gminy ponownie zdiagnozowano sytuacje kryzysowe w sferze społecznej oraz w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej.

Gminny Program Rewitalizacji to wieloletni program działań o charakterze społecznym, gospodarczym, przestrzenno- funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym, zmierzający do wyprowadzenia obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej oraz stworzenia warunków do jego dalszego rozwoju, zgodnie z zaplanowanymi działaniami oraz określonym harmonogramem czasowym. Dokument ten zawiera informacje, na podstawie wyznaczono granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Charakterystyka obszaru uwzględnia uwarunkowania społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, środowiskowe i techniczne.

Przedmiotowa diagnoza daje odpowiedź o konieczności podjęcia prac nad dalszym procesem rewitalizacji.

1. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych

Przedmiotową diagnozę przeprowadzono dla gminy Gozdnica w oparciu o weryfikowalne mierniki, dostosowane do charakteru diagnozowanego obszaru, w ramach prac dotyczących przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji, zwanego dalej GPR, dla gminy Gozdnica.

W poniższym rozdziale opisano metodologię wyznaczania obszaru zdegradowanego i zdiagnozowano czynniki i zjawiska kryzysowe występujące na obszarze gminy w podziale na poszczególne obszary w aspekcie społecznym, gospodarczym, infrastrukturalnym i środowiskowym.

1.1 Metodologia wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Zapisy ustawy z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (art. 9), definiują obszar zdegradowany jako taki, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Z kolei stan kryzysowy, to stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych współwystępujących z negatywnymi zjawiskami z co najmniej jednej z następujących sfer:

- społecznej,
- gospodarczej,
- technicznej,
- przestrzenno-funkcjonalnej,
- środowiskowej.

W Gminie Gozdnica pogłębionej analizie wskaźnikowej poddano wszystkie wymienione wyżej sfery, dla których zebrano niezbędne dane do określenia występowania i nasilenia zjawisk kryzysowych w podziale na zdefiniowane obszary gminy.

Gminę miejską Gozdnica **podzielono na 4 obszary funkcjonalne**. Obszary wyodrębniono przy założeniu, że obejmują one tereny zamieszkałe oraz w oparciu o funkcjonujące podziały urbanistyczne, bazujące na utrwalonych związkach przestrzennych, funkcjonalnych i społeczno-ekonomicznych. Przyjęcie takiej metodologii (demarkacja całego obszaru gminy), pozwoliło wytypować konkretne obszary o szczególnym natężeniu negatywnych zjawisk społecznych. Zaproponowany w Programie rewitalizacji podział na jednostki urbanistyczne (**4 obszary**) pozwala na zaprezentowanie nieformalnych struktur i powiązań pomiędzy poszczególnymi obszarami oraz umożliwia opracowanie pełniejszej diagnozy tych obszarów, gdyż sytuacje kryzysowe oraz problemy poszczególnych sfer przenikają się w gminie w obrębie miejsc powiązanych ze sobą pod względem społecznym, funkcjonalnym i przestrzennym.

W konsekwencji prowadzonych prac ukierunkowanych na elementy związane z rewitalizacją i nałożenie ich na mapę gminy otrzymano poniżej wskazany podział.

Z uwagi na fakt, iż rewitalizacja ma przede wszystkim służyć społeczności objętej działaniami, wyznaczanie obszarów w mieście Gozdnicza pozwoliło na skoncentrowanie się szczególnie na terenach, na których zachodzą procesy społeczne.

Taki podział gminy pozwala porównać ze sobą obszary, celem rzetelnej analizy sytuacji mieszkańców na danym obszarze i wskazania działań, które przyniosą korzyści społeczności go zamieszkującej. Ponadto z uwagi na fakt, że nie jest możliwe dokonanie podziału danej gminy na obszary o równym obszarze i liczbie mieszkańców, wskaźniki odnoszące się do społeczności lokalnych przyjęte w metodologii, badane są w ujęciu na 100 mieszkańców.

Podział na obszary wynika także z kierunków rozwoju w okresie powojennym oraz w ostatnich latach. Wszystkie obszary łączyło w oparciu o podobną charakterystykę i istniejące na danym obszarze problemy.

Powiązanie poszczególnych obszarów wiejskich wynikało z ich spójności terytorialnej (położenie geograficzne, podobna odległość od centrum rozwoju gminy, podobne problemy społeczne, związane z uwarunkowaniami przestrzennymi w poszczególnych miejscowościach).

Tabela 1. Przebieg administracyjny obszarów – obszary gminy poddane diagnozie

Numer obszaru	Przebieg administracyjny obszaru
1	GOZDNICA I (ulice: Ceramików, Konopnickiej, Łąkowa, 3 Maja, Matejki, Młyńska, Okrzei, Sikorskiego, Witosa, Żagańska, Żeromskiego)
2	GOZDNICA II (ulice: Dębowa, Górna, Iłowiańska, 1 Maja, Mickiewicza, Plac Wolności, Wzniesienie, Zielona, Zgorzelecka)
3	GOZDNICA III (ulice: Fabryczna, Kombatantów, Kościelna, Zacisze)
4	GOZDNICA IV (ulice: Akacyjowa, Ceramików do 3, Leśna, Kościuszki, Ogrodowa, Partyzantów, Plac Wolności, Polna, Robotnicza, Sportowa, Strzelecka, Traugutta, Wąska, Wojska Polskiego)

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy oraz konsultacji społecznych.

Poniżej (tabela 2) charakterystyka w zakresie liczby mieszkańców i powierzchni poszczególnych obszarów funkcjonalnych.

Tabela 2. Przebieg administracyjny obszarów – obszary funkcjonalne gminy poddane diagnozie

Nazwa wartości	Wartość dla całej gminy	Dane dla poszczególnych obszarów			
		1	2	3	4
Liczba ludności	2653	756	396	751	750
Powierzchnia obszaru – ha	116,00	41,2	36,8	16,3	21,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Gozdniczy, dane z grudnia 2024 r.

Ocena sytuacji kryzysowej w badanych sferach odbyła się poprzez analizę wskaźników ilościowych, gdzie za obszary kwalifikujące się do wsparcia uznano te, w których wartości wskaźników były wśród trzech najgorszych spośród wszystkich obszarów oraz były gorsze niż wartości referencyjne dla gminy. Przyjęta metodologia została opracowana na podstawie wskazówek zawartych w zapisach ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

W pierwszym etapie określano wartość referencyjną dla danego wskaźnika, na podstawie zebranych danych, w odniesieniu do całej gminy, następnie obliczano wartość danego wskaźnika dla poszczególnych obszarów funkcjonalnych zlokalizowanych na terenie gminy i porównywano je ze sobą. W wyniku tego porównania, wartościom wskaźników, dotyczących konkretnych obszarów, przypisywano odpowiednie kolory, których intensywność korelowano zgodnie z wartością jego odchylenia względem wartości referencyjnej danego wskaźnika dla całej gminy. Im użyty kolor jest ciemniejszy tym gorszy wynik analizowanego aspektu. Jednocześnie należy zaznaczyć, że w analizie uwzględniono dwa rodzaje wskaźników:

- wskaźniki dla których odchylenie w górę od wartości referencyjnej wskazuje na sytuację kryzysową (wartość wskaźnika jest większa niż wartość referencyjna),
- wskaźniki dla których odchylenie w dół od wartości referencyjnej wskazuje na sytuację kryzysową (wartość wskaźnika jest mniejsza niż wartość referencyjna).

Charakterystyka poszczególnych wskaźników została przedstawiona za pomocą tabeli poniżej.

Tabela 3 Charakterystyka poszczególnych wskaźników

Wskaźniki, dla których odchylenie w górę od wartości referencyjnej wskazuje na sytuację kryzysową (dane w przypadku liczby osób są podawane w przeliczeniu na 100 mieszkańców)	Wskaźniki, dla których odchylenie w dół od wartości referencyjnej wskazuje na sytuację kryzysową (dane w przypadku liczby osób są podawane w przeliczeniu na 100 mieszkańców)
Sfera społeczna	
Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	Liczba organizacji pozarządowych, w tym Stowarzyszeń zwykłych
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS	
Liczba dzieci i młodzieży (0-17 lat) objętych wsparciem OPS	
Liczba seniorów objętych wsparciem OPS (osoby w wieku poprodukcyjnym)	
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	
Liczba osób z niepełnosprawnością	
liczba osób dotkniętych uzależnieniem (alkoholizm/narkomania)	
liczba założonych niebieskich kart (rodziny dotknięte przemocą)	
Liczba zarejestrowanych przestępstw – szuki (bez wykroczeń drogowych)	
Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych	
Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach) na 100 mieszkańców	
Sfera gospodarcza	
	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczej
	Liczba ofert pracy
Sfera techniczna	

Udział budynków bez dostępu do sieci gazowej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	
Udział budynków bez dostępu do sieci kanalizacyjnej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	
Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem (w %)	
Sfera przestrzenno - funkcjonalna	
Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych na 100 mieszkańców
Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	-
Sfera środowiskowa	
Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)	Udział instalacji OZE w ogóle budynków mieszkalnych (%)
Udział źródeł ciepła generujących niską emisję w instalacjach ogółem (%)	Powierzchnia terenów zielonych w powierzchni ogółem (%)

Źródło: opracowanie własne

Po wyliczeniu wartości wszystkich wskaźników w poszczególnych obszarach funkcjonalnych i nadaniu im odpowiednio koloru wskazującego na stopień odchylenia od wartości referencyjnej dla całej gminy, następowało przyznawanie tzw. „małych” punktów (odpowiednio 3, 2 lub 1) dla trzech obszarów funkcjonalnych, dla których wartość w danym wskaźniku odchyłała się najbardziej negatywnie spośród innych obszarów od wartości referencyjnej (średnia wartość danego wskaźnika dla gminy). Jak wyżej wskazano punktowano tylko do trzech obszarów, wychylających się najbardziej negatywnie. Pozostałe obszary nie były punktowane. Nie punktowano też obszarów, dla których wartość wskaźnika była korzystniejsza niż wartość referencyjna dla Gminy.

Następnie sumowano liczbę „małych” punktów, przyznanych za występowanie zjawisk negatywnych w całej badanej sferze w danym obszarze zgodnie z opisem powyżej i według tej gradacji uporządkowywano obszary od tych wykazujących największe natężenie zjawisk kryzysowych do tych wykazujących najmniejsze natężenie zjawisk wskazujących na sytuację kryzysową.

W celu umożliwienia rzetelnego porównywania wyników poszczególnych obszarów dla poszczególnych sfer i uniknięcia błędu uzależniającego wyniki od ilości przyjętych wskaźników ponownie każdemu obszarowi przyznano tzw. „duże” punkty, tym razem od 9 do 1 zgodnie z liczbą wcześniej zdobytych „małych” punktów (od największej do najmniejszej). Przy czym każdemu z obszarów, któremu przyznano taką samą ilość „małych” punktów przyznawano również taką samą liczbę „dużych” punktów. Kolejnym obszarom, którym przyznano mniejszą liczbę „małych punktów” przyznawano taką liczbę dużych punktów, która odpowiadała miejscu zajętemu w rankingu. Zatem jeśli przykładowo najgorszy wynik (największa liczba punktów „małych”) odnotowano w dwóch obszarach, obu przyznawano po 4 duże punkty, jednakże kolejny obszar otrzymał 1 duży punkt. Obszar, który w danej sferze nie otrzymał żadnego małego punktu nie dostawał też żadnego dużego punktu. Sposób nadawania punktacji za zdiagnozowane negatywne zjawiska w danym obszarze funkcjonalnym

przedstawiono, dla lepszego zobrazowania, za pomocą wzorów w tabeli poniżej, a wyniki tych działań zaprezentowano w tabelach w rozdziałach poniżej.

Tabela 4 Sposób nadawania punktacji „małej” i „dużej”

Etap analizy	wzór	Wyjaśnienie
punkty „małe” (PM)	$PM = X_1 + X_2 + X_3 + \dots + X_z$	PM – liczba punktów „małych” X – liczba przyznanych punktów małych w poszczególnych wskaźnikach Z – liczba wskaźników, w których przyznano punkty małe w danym obszarze funkcjonalnym
punkty „duże” (PD)	$PD = Y$	PD – liczba punktów „dużych” Y – jest to lokata jaką dany obszar uzyskał w rankingu liczby zdiagnozowanych negatywnych zjawisk, na podstawie przyznanych Małych Punktów. Jeśli 2, 3 lub więcej obszarów uzyskało ten sam wynik mają taką samą lokatę, tym samym taką samą liczbę dużych punktów w ramach poszczególnych sfer. Duże punkty wylicza się odrębnie dla każdej ze sfer.

Źródło: opracowanie własne

Kolejnym działaniem było przyznanie każdej ze sfer wagi, która miała oddawać istotę analizowanych problemów w kontekście aktualnej definicji rewitalizacji. Najważniejszym elementem przy wyznaczaniu obszarów kryzysowych był człowiek i problemy społeczne. Drugie miejsce w kwestii wagi problemów zajęły uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne. Kwestie gospodarcze, techniczne i środowiskowe plasowały się na dalszych miejscach, zgodnie z przyjętymi wagami, odzwierciedlających wagę problemów w każdej ze sfer i ich wpływ na jakość życia i występowanie problemów społecznych. Stąd przyjęto następujący podział wag:

- Sfera społeczna – 0,4
- Sfera gospodarcza – 0,2,
- Sfera techniczna – 0,2
- Sfera przestrzenno-funkcjonalna – 0,3
- Sfera środowiskowa – 0,2.

Po przyznaniu każdemu z obszarów funkcjonalnych odpowiedniej liczby punktów „małych” i „dużych”, w podziale na poszczególne sfery oraz przyznaniu tym sferom odpowiednich wag, obliczano dla każdego obszaru funkcjonalnego w każdej z badanych sfer punkty „końcowe”, zgodnie ze wzorami:

1) *wzór na liczbę punktów „końcowych” danego obszaru funkcjonalnego w sferze społecznej:*

$$PKs = PDs * 0,4$$

gdzie:

PKs – liczba punktów „końcowych” przyznanych obszarowi w sferze społecznej,

PDs – liczba punktów „dużych” przyznanych obszarowi w sferze społecznej,
0,4 – waga przypisana sferze społecznej,

2) wzór na liczbę punktów „końcowych” danego obszaru funkcjonalnego w sferze gospodarczej:

$$PKg = PDg * 0,2$$

gdzie:

PKg - liczba punktów „końcowych” przyznanych obszarowi w sferze gospodarczej,
PDg – liczba punktów „dużych” przyznanych obszarowi w sferze gospodarczej,
0,2 – waga przypisana sferze gospodarczej,

3) wzór na liczbę punktów „końcowych” danego obszaru funkcjonalnego w sferze technicznej:

$$PKt = PDt * 0,2$$

gdzie:

PKt – liczba punktów „końcowych” przyznanych obszarowi w sferze technicznej,
PDt – liczba punktów „dużych” przyznanych obszarowi w sferze technicznej,
0,2 – waga przypisana sferze technicznej,

4) wzór na liczbę punktów „końcowych” danego obszaru funkcjonalnego w sferze przestrzenno-funkcjonalnej:

$$PKpf = PDpf * 0,3$$

gdzie:

PKpf – liczba punktów „końcowych” przyznanych obszarowi w sferze przestrzenno-funkcjonalnej,
PDpf – liczba punktów „dużych” przyznanych obszarowi w sferze przestrzenno-funkcjonalnej,
0,3 – waga przypisana sferze technicznej,

5) wzór na liczbę punktów „końcowych” danego obszaru funkcjonalnego w środowiskowej:

$$PKś = PDś * 0,2$$

gdzie:

PKś – liczba punktów „końcowych” przyznanych obszarowi w sferze środowiskowej,
PDś – liczba punktów „dużych” przyznanych obszarowi w sferze środowiskowej,
0,2 – waga przypisana sferze technicznej.

Następnie, w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego gminy Gozdnicza, sumowano uzyskane przez poszczególne obszary funkcjonalne punkty „końcowe” z pięciu sfer, tym samym otrzymując dla nich wartość punktów „ostatecznych” według następującego wzoru:

6) wzór na liczbę punktów „ostatecznych” danego obszaru funkcjonalnego:

$$PO = PKs + PKg + PKt + PKpf + PKś,$$

gdzie:

PO – liczba punktów „ostatecznych” przyznanych obszarowi,

PKs, PKg, PKt, PKpf, PKś – liczba punktów „końcowych” przyznanych obszarowi odpowiednio w sferze społecznej, gospodarczej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej.

Wyniki opisanych powyżej działań przedstawiono w stosownej tabeli z kolejnym rozdziale.

Ostatnim etapem identyfikacji sytuacji kryzysowej na terenie gminy było obliczenie wartości średniej punktów „ostatecznych” i ustalenie na podstawie uzyskanego wyniku tzw. „wskaźnika granicznego”, którego przekroczenie przez dany obszar, wskazywać miał na jego degradację. Obliczenie wartości średniej punktów „ostatecznych” dla wszystkich obszarów funkcjonalnych nastąpiło na podstawie przedstawionego poniżej wzoru.

7) wzór na średnią wartość punktów „ostatecznych”:

$$Wśr = (PO_1 + PO_2 + \dots + PO_4) : 4,$$

gdzie:

PO_{1,2,...4} - liczba punktów „ostatecznych” danego obszaru funkcjonalnego,

4 – liczba badanych obszarów funkcjonalnych.

Wynik powyższego działania oraz przyjętą, na jego podstawie, wartość „wskaźnika granicznego” przedstawiono w tabeli nr 26., gdzie przedstawiono wyniki ww. diagnozy.

Podsumowując, dopiero tak wyliczone wartości pozwalają rzetelnie wskazać obszary, w których występuje szczególne nagromadzenie negatywnych zjawisk, w szczególności społecznych, świadczących o poziomie degradacji danego obszaru pod każdym z analizowanych względów.

Przyjęty w badaniu katalog wskaźników, dających możliwość przeprowadzenia analizy porównawczej obszarów, został dostosowany do specyfiki społeczności zamieszkującej gminę oraz skonsultowany z pracownikami Urzędu Miejskiego, Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Powiatowego Urzędu Pracy, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Starostwa Powiatowego i in. Podstawowym

zadaniem było zebranie danych zagregowanych dla poszczególnych obszarów i ich odpowiednia interpretacja.

1.2 Czynniki i zjawiska kryzysowe występujące na obszarze gminy w podziale na poszczególne obszary w aspekcie społecznym.

Najważniejszą sferę jaką poddano analizie jest sfera społeczna, dla której w oparciu o dane pozyskane z różnych źródeł przeanalizowano zjawiska mogące świadczyć o sytuacji kryzysowej występujące wśród lokalnej społeczności w określonych obszarze funkcjonalnym. Poniżej wyniki analizy w tej sferze.

Kryteria delimitacji obszarów zdegradowanych, w analizowanej w tym rozdziale sferze społecznej, przedstawiono poniżej w formie grafu. Ponadto, dla każdego z kryteriów określono katalog wskaźników charakteryzujących dany parametr i zaprezentowano je w tabeli nr 5.

Rysunek 1 Sfera społeczna – kryteria delimitacji

Źródło: opracowanie własne

Tabela 5 Katalog wskaźników i ich źródła dla poszczególnych kryteriów

Kryterium	Wskaźnik	Źródło wskaźnika
Poziom obciążenia demograficznego	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	Dane Urzędu Miasta
Poziom aktywności społecznej	Liczba organizacji pozarządowych, w tym Stowarzyszeń zwykłych	Dane Urzędu Miasta
Poziom ubóstwa	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	Ośrodek Pomocy Społecznej
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS	Ośrodek Pomocy Społecznej
	Liczba dzieci i młodzieży (0-17 lat) objętych wsparciem OPS	Ośrodek Pomocy Społecznej
	Liczba seniorów objętych wsparciem OPS (osoby w wieku poprodukcyjnym)	Ośrodek Pomocy Społecznej
Poziom zagrożenia wykluczeniem	Liczba osób z niepełnosprawnością	Ośrodek Pomocy Społecznej
	liczba osób dotkniętych uzależnieniem (alkoholizm/narkomania)	Ośrodek Pomocy Społecznej
	liczba założonych niebieskich kart (rodziny dotknięte przemocą)	Ośrodek Pomocy Społecznej
Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń)	Liczba zarejestrowanych przestępstw – sztuki (bez wykroczeń drogowych)	Komenda Powiatowa Policji
Poziom bezrobocia	Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych	Powiatowy Urząd Pracy

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gozdnicza na lata 2025 – 2033 – aktualizacja

Poziom długotrwałego bezrobocia	Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach)	Powiatowy Urząd Pracy
---------------------------------	---	-----------------------

Źródło: opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawiono zebrane dane dla poszczególnych wskaźników, specyficznych dla badanej sfery społecznej.

Tabela 6 Wartości danych do wyliczenia wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera społeczna

Kryterium	Nazwa wartości	Wartość dla całej gminy	Dane dla poszczególnych obszarów			
			1	2	3	4
Poziom obciążenia demograficznego	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	751	208	142	159	242
Poziom aktywności społecznej	Liczba organizacji pozarządowych, w tym Stowarzyszeń zwykłych	8	6	2	0	0
Poziom ubóstwa	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	189	55	17	51	66
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS	55	16	5	15	19
	Liczba dzieci i młodzieży (0-17 lat) objętych wsparciem OPS	79	23	7	21	28
	Liczba seniorów objętych wsparciem OPS (osoby w wieku poprodukcyjnym)	58	13	3	26	16
Poziom zagrożenia wykluczeniem	Liczba osób z niepełnosprawnością	181	52	26	50	53
	liczba osób dotkniętych uzależnieniem (alkoholizm/narkomania)	36	8	2	7	19
	liczba założonych niebieskich kart (rodziny dotknięte przemocą)	5	0	1	1	3
Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń)	Liczba zarejestrowanych przestępstw – sztuki (bez wykroczeń drogowych)	24	6	6	5	7
Poziom bezrobocia	Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych	26	7	4	5	10
Poziom długotrwałego bezrobocia	Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach)	1	1	0	0	0

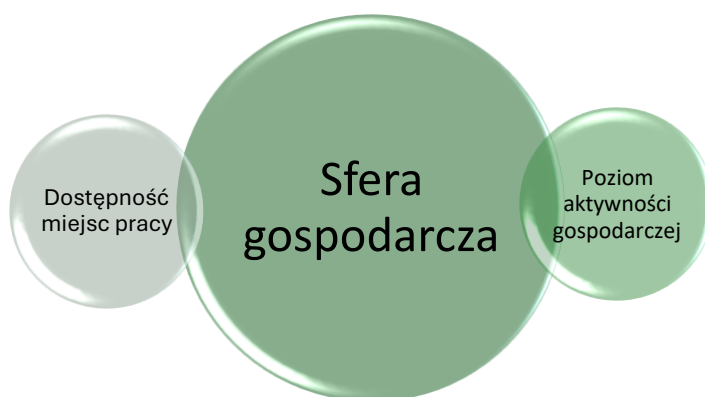
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z OPS, Urzędu Gminy, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowego Urzędu Pracy, Komendy Powiatowej Policji, GUS.

1.3 Czynniki i zjawiska kryzysowe występujące na obszarze gminy w podziale na poszczególne obszary w aspekcie gospodarczym.

Wysoki poziom życia mieszkańców gminy w dużej mierze zależy od rozwoju przedsiębiorstw zlokalizowanych na jej terenie. Prowadzone działalności produkcyjne i usługowe w dużym stopniu wpływają na wzrost zatrudnienia w gminie (a tym samym ograniczenie poziomu bezrobocia), a także wysokość dochodów gminy – część podatku dochodowego od osób prawnych CIT (19%) trafia jako subwencja do budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Ponadto duża aktywność gospodarcza wskazuje na zdrową tkankę społeczną, przejawiającą inicjatywę, co prowadzi do poprawy jakości życia i poziomu rozwoju społecznego.

Na poniższym grafie przedstawiono kryteria delimitacji obszarów zdegradowanych w analizowanej w tym podrozdziale sferze gospodarczej. Ponadto, dla każdego z kryteriów określono katalog wskaźników charakteryzujących dany parametr i zaprezentowano je w tabeli nr 7.

Rysunek 2 Sfera gospodarcza – kryteria delimitacji

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 7 Katalog wskaźników i ich źródła dla poszczególnych kryteriów

Kryterium	Wskaźnik	Źródło wskaźnika
Poziom aktywności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczej (ogółem/100 mieszkańców)	CEDiG
Dostępność miejsc pracy	Liczba ofert pracy (ogółem/100 mieszkańców)	Powiatowy Urząd Pracy

Źródło: Opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawiono zebrane dane dla poszczególnych wskaźników specyficznych dla badanej sfery gospodarczej. Na ich podstawie określono czynniki i zjawiska kryzysowe występujące w sferze gospodarczej na poszczególnych obszarach.

Tabela 8 Wartości danych do wyliczenia wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera gospodarcza

Kryterium	Nazwa wartości	Wartość dla całej gminy	Dane dla poszczególnych obszarów			
			1	2	3	4
Poziom aktywności gospodarczej	Liczba indywidualnych działalności gospodarczych	91	24	31	13	23
Dostępność miejsc pracy	Liczba ofert pracy	1	0	1	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zebranych uzyskanych z CEiDG i Powiatowego Urzędu Pracy.

1.4 Czynniki i zjawiska kryzysowe występujące na obszarze gminy w podziale na poszczególne obszary w aspekcie technicznym.

Kryterium delimitacji obszarów zdegradowanych w analizowanej, w tym podrozdziale, sferze technicznej przedstawiono w formie grafu poniżej. Ponadto, dla wybranego kryterium wskazującego na problemy w sferze technicznej określono katalog wskaźników charakteryzujących dany parametr i zaprezentowano go w tabeli 9.

Rysunek 3 Sfera techniczna

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 9 Dane i ich źródła dla poszczególnych kryteriów

Kryterium	Wskaźnik	Źródło wskaźnika
Szczególnie zniszczone otoczenie	Udział budynków bez dostępu do sieci gazowej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Dane Urzędu Gminy
	Udział budynków bez dostępu do sieci kanalizacyjnej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Dane Urzędu Gminy
	Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem (w %)	Dane Urzędu Gminy

Źródło: Opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawiono zebrane dane dla poszczególnych wskaźników specyficznych dla badanej sfery technicznej.

Tabela 10 Wartości wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera techniczna.

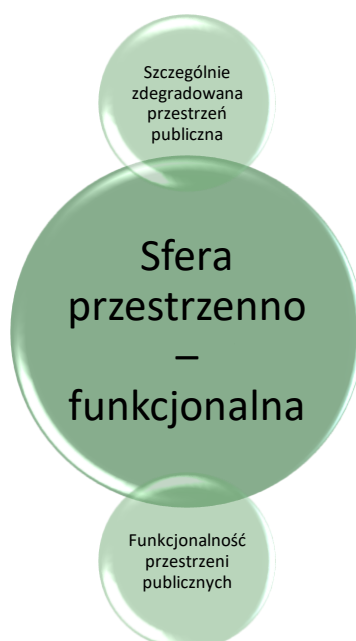
Kryterium	Nazwa wartości	Wartość dla całej gminy	Dane dla poszczególnych obszarów			
			1	2	3	4
Szczególnie zniszczone otoczenie	Udział budynków bez dostępu do sieci gazowej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	80,50%	82,00%	75,00%	87,00%	78,00%
	Udział budynków bez dostępu do sieci kanalizacyjnej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	20,00%	32,00%	12,00%	0,00%	36,00%
	Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem (w %)	98,00%	78,00%	69,00%	83,00%	79,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych własnych Urzędu Gminy, wizji lokalnej oraz GUS.

1.5 Czynniki i zjawiska kryzysowe występujące na obszarze gminy w podziale na poszczególne obszary w aspekcie przestrzenno-funkcyjnym.

Kryterium delimitacji obszarów zdegradowanych w analizowanej w tym podrozdziale, sferze przestrzenno-funkcyjnej przedstawiono w formie grafu poniżej. Ponadto, dla wybranego kryterium wskazującego na problemy w sferze przestrzenno-funkcyjnej określono katalog wskaźników charakteryzujących dany parametr i zaprezentowano go w tabeli 11.

Rysunek 4. Sfera przestrzenno-funkcyjna

Źródło: opracowanie własne

Tabela 11. Dane i ich źródła dla poszczególnych kryteriów.

Kryterium	Wskaźnik	Źródło wskaźnika
-----------	----------	------------------

Szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna	Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	Dane Urzędu Miasta
	Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	Dane Urzędu Miasta
Funkcjonalność przestrzeni publicznych	Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych (sztuka)	Dane Urzędu Miasta

Źródło: Opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawiono zebrane dane dla poszczególnych wskaźników specyficznych dla badanej sfery przestrzenno-funkcjonalnej.

Tabela 12. Wartości wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera przestrzenno-funkcjonalna.

Kryterium	Nazwa wartości	Wartość dla całej gminy	Dane dla poszczególnych obszarów			
			1	2	3	4
Szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna	Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	19,75%	20%	12%	5%	42%
	Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	48,00%	54%	26%	38%	74%
Funkcjonalność przestrzeni publicznych	Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych (sztuka)	12	3	3	4	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych własnych Urzędu Gminy i wizji lokalnej.

1.6 Czynniki i zjawiska kryzysowe występujące na obszarze gminy w podziale na poszczególne obszary w aspekcie środowiskowym.

Kryterium delimitacji obszarów zdegradowanych w analizowanej, w tym podrozdziale, sferze środowiskowej przedstawiono w formie grafu poniżej. Ponadto, dla wybranego kryterium wskazującego na problemy w sferze środowiskowej określono katalog wskaźników charakteryzujących dany parametr i zaprezentowano go w tabeli 13.

Rysunek 5. Sfera środowiskowa.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 13. Dane i ich źródła dla poszczególnych kryteriów.

Kryterium	Wskaźnik	Źródło wskaźnika
Jakość powietrza	Liczba budynków o niskiej termoizolacyjności (w sztukach)	Dane Urzędu Miasta
	Udział źródeł ciepła generujących niską emisję w instalacjach ogółem (%)	Dane własne
	Udział instalacji OZE w instalacjach ogółem (%)	Dane własne
	Powierzchnia terenów zielonych (%)	Dane własne

Źródło: Opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawiono zebrane dane dla poszczególnych wskaźników specyficznych dla badanej sfery środowiskowej.

Tabela 14. Wartości wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera środowiskowa.

Kryterium	Nazwa wartości	Wartość dla całej gminy	Dane dla poszczególnych obszarów			
			1	2	3	4
Jakość powietrza	Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)	64,25%	69%	63%	38%	87%
	Udział źródeł ciepła generujących niską emisję w instalacjach ogółem (%)	5,00%	4,00%	5,00%	10,00%	1,00%
	Udział instalacji OZE w ogóle budynków mieszkalnych (%)	8,75%	7,00%	9,00%	11,00%	8,00%
	Powierzchnia terenów zielonych (ha)	6,13	2,69	1,91	0,71	0,82

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Gminy i wizji lokalnej.

2. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w oparciu o ogólnie weryfikowalne mierniki.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 (j.t. Dz. U. z 2024 r. poz. 278), zwanej dalej ustawą, rewitalizacja stanowi proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Obszar zdegradowany, o którym mowa powyżej, to przestrzeń, w której koncentrują się negatywne zjawiska społeczne, gospodarcze i przestrzenne oraz problemy, które wpływają na pogorszenie jakości życia mieszkańców.

Obszar rewitalizacji, w myśl ustawy, obejmuje całość lub część obszaru zdegradowanego cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego zamierza się przeprowadzić rewitalizację. Nie może on obejmować terenów większych niż 20% gminy oraz nie może być zamieszkały przez więcej niż 30% jej mieszkańców.

Delimitacji przestrzennej obszarów wymagających interwencji na potrzeby GPR dla gminy **Gozdnica** dokonano na podstawie wieloczynnikowej analizy ilościowej. W wyniku tego wyznaczono obszar zdegradowany, z niego natomiast wyłoniono obszar rewitalizacji. Identyfikacji występujących na terenie gminy problemów, czynników i zjawisk kryzysowych dokonano w odniesieniu do wspomnianych wcześniej sfer. Efektem prezentowanej diagnozy jest wskazanie obszaru o największej kumulacji zjawisk kryzysowych. Analizę poszczególnych obszarów oparto na zestawie wskaźników pozwalających na obiektywne określenie stopnia zróżnicowania rozwoju społeczno-gospodarczego poszczególnych obszarów funkcjonalnych.

2.1. Określenie obszarów zdegradowanych

Przedstawiona w poprzednim rozdziale metodologia prowadzonej analizy wskaźnikowej pozwala określić takie przestrzenie funkcjonalne, które aktualnie są najbardziej zdegradowane.

Zaniechanie podejmowania działań zaradczych na tych obszarach spowoduje ich dalszą dewastację oraz stałe obniżanie poziomu życia zamieszkujących je osób. W każdej z weryfikowanych sfer, poszczególne obszary zostały zaprezentowane pod kątem natężenia skali zjawisk kryzysowych występujących na danym terenie, badanych na podstawie danych liczbowych uzyskanych dla danego wskaźnika.

2.1.1 Wartości poszczególnych wskaźników dla danych obszarów funkcjonalnych objętych analizą w wybranych sferach.

Sfera społeczna

Tabela 15 Wartości poszczególnych wskaźników w sferze społecznej

Kryterium	Wskaźnik	Sposób wyliczenia wskaźnika	Źródło wskaźnika	Wartość referencyj na dla całej gminy	Obszary			
					1	2	3	4
Poziom ubóstwa	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej / (Liczba mieszkańców obszaru/100)	Ośrodek Pomocy Społecznej	7,12	7,28	4,29	6,79	8,80
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS	Liczba rodzin korzystających z zasiłków pomocy społecznej / (Liczba mieszkańców obszaru/100)	Ośrodek Pomocy Społecznej	2,07	2,12	1,26	2,00	2,53
	Liczba dzieci i młodzieży (0-17 lat) objętych wsparciem OPS	Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem OPS/(Liczba mieszkańców obszaru/100)	Ośrodek Pomocy Społecznej	2,98	3,04	1,77	2,80	3,73
	Liczba seniorów objętych wsparciem OPS (osoby w wieku poprodukcyjnym)	Liczba seniorów objętych wsparciem OPS/ (Liczba mieszkańców obszaru/100)	Ośrodek Pomocy Społecznej	2,19	1,72	0,76	3,46	2,13
Poziom obciążenia demograficzne go	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym/ (Liczba mieszkańców obszaru/100)	Dane Urzędu Miasta	28,31	27,5 1	35,8 6	21,17	32,27
Poziom aktywności społecznej	Liczba organizacji pozarządowych, w tym Stowarzyszeń zwykłych	Liczba organizacji pozarządowych w tym stow. zw. / (Liczba mieszkańców obszaru/100)	Dane Urzędu Miasta	0,30	0,79	0,51	0,0000 0	0,000000 0
Poziom zagrożenia wykluczeniem	Liczba osób z niepełnosprawnością	Liczba osób z niepełnosprawno ścią/ (Liczba mieszkańców obszaru/100)	Ośrodek Pomocy Społecznej	6,82	6,88	6,57	6,66	7,07

	liczba osób dotkniętych uzależnieniem (alkoholizm/narkomania)	Liczba osób dotkniętych alkoholizmem /(Liczba mieszkańców obszaru /100)	Ośrodek Pomocy Społecznej	1,36	1,06	0,51	0,93	2,53
	liczba założonych niebieskich kart (rodziny dotknięte przemocą)	Liczba założonych niebieskich kart /(Liczba mieszkańców obszaru/100)	Ośrodek Pomocy Społecznej	0,19	0,00	0,25	0,13	0,40
Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń)	Liczba zarejestrowanych przestępstw – sztuki (bez wykroczeń drogowych)	Liczba zarejestrowanych przestępstw /(Liczba mieszkańców obszaru /100)	Komenda Powiatowa Policji	0,90	0,79	1,52	0,67	0,93
Poziom bezrobocia	Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych na 100 mieszkańców	Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych/(Liczba mieszkańców obszaru/100)	Powiatowy Urząd Pracy	0,98	0,93	1,01	0,67	1,3333
Poziom długotrwałego bezrobocia	Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach) na 100 mieszkańców	Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach)/(Liczba mieszkańców obszaru /100)	Powiatowy Urząd Pracy	0,04	0,13	0,00	0,00	0,00

Źródło: Opracowanie własne

W sferze społecznej za obszar kryzysowy uznano te tereny, które wykazały kumulację negatywnych zjawisk wykorzystanych w badaniu wskaźników. Wskaźniki badano dla następujących kryteriów: Poziom ubóstwa, Poziom obciążenia demograficznego, Poziom aktywności społecznej, Poziom zagrożenia wykluczeniem społecznym, Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń). Zdecydowanie najgorsza sytuacja występuje w obszarze nr 4, w którym aż 8 na 12 badanych wskaźników przyjmuje najmniej korzystne wartości liczbowe w odniesieniu do wartości dla całej gminy, a punkty zbiera (tzn. znajduje się w 3 najgorszych obszarach) w aż 11 wskaźnikach.

Przeprowadzenie powyższych analiz pozwala jednoznacznie wskazać, że obszarem zdegradowanym o szczególnie wysokim natężeniu zjawisk kryzysowych w sferze społecznej jest **Obszar funkcjonalny nr 4**.

Sfera gospodarcza

Tabela 16 Wartości poszczególnych wskaźników w sferze gospodarczej

Kryterium	Wskaźnik	Sposób wyliczenia wskaźnika	Źródło wskaźnika	Wartość dla całej gminy	Obszary			
					1	2	3	4
Poziom aktywności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczej (ogółem/100 mieszkańców)	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczej/(Liczba mieszkańców obszaru/100)	Dane Urzędu Miasta	3,43	3,17	7,83	1,73	3,07
Dostępność miejsc pracy	Liczba ofert pracy (ogółem/100 mieszkańców)	Liczba ofert pracy/(Liczba mieszkańców obszaru/100)	Powiatowy Urząd Pracy	0,04	0,00	0,25	0,00	0,00

Źródło: Opracowanie własne

W sferze gospodarczej analizowano wskaźniki odwołujące się do poziomu rozwoju gospodarczego na danym terenie: liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych oraz liczbę ofert pracy. Trzy z analizowanych obszarów w tej sferze uznano za tereny zdegradowane pod względem gospodarczym, ze względu na zdiagnozowaną mniejszą aktywność mieszkańców niż wartość referencyjna dla całej gminy.

Odnotowano w tej sferze wartości gorsze (mniejsze) od wartości referencyjnej odnotowano w następujących obszarach funkcjonalnych: nr 1, 3 i 4. Przy czym ewidentnie najslabiej wypadającym obszarem funkcjonalnym w tej sferze, to obszar nr 3, który zanotował w obu wskaźnikach najniższy poziom aktywności gospodarczej.

Przeprowadzenie powyższych analiz pozwala jednoznacznie wskazać, że obszarem zdegradowanym o szczególnie wysokim natężeniu zjawisk kryzysowych w sferze gospodarczej są obszary funkcjonalne nr 1, 3 i 4.

Sfera techniczna

Tabela 17 Wartości poszczególnych wskaźników w sferze technicznej

Kryterium	Wskaźnik	Sposób wyliczenia wskaźnika	Źródło wskaźnika	Wartość dla całej gminy	Obszary			
					1	2	3	4
Szczególnie zniszczone otoczenie	Udział budynków bez dostępu do sieci gazowej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Udział budynków bez dostępu do sieci gazowej (w %) do ogólnej liczby budynków na danym obszarze	Dane Urzędu Miasta	80,50%	82,00%	75,00%	87,00%	78,00%

	Udział budynków bez dostępu do sieci kanalizacyjnej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Udział budynków bez dostępu do sieci kanalizacyjnej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Dane Urzędu Miasta	20,00%	32,00%	12,00%	0,00%	36,00%
	Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem (w %)	Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem (w %)	Dane Urzędu Miasta	77,25%	78,00%	69,00%	83,00%	79,00%

Źródło: Opracowanie własne

Analiza sfery technicznej oparta była na ocenie poziomu zasobu mieszkaniowego. Pod uwagę brano udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1989r. na danym obszarze gminy. Badania wykazały, że mimo wartości historycznej, jaka czasem występuje w przypadku starszych obiektów, budynki wybudowane przed 1989 rokiem cechują się większym zużyciem niż budynki nowsze.

W zakresie analizy technicznej analizie poddano również poziom skanalizowania gminy, oraz zgazyfikowania. Gmina Gozdnica dysponuje w pełni rozwiniętą siecią wodociągową i w miarę dobrze rozwiniętą siecią kanalizacyjną, najgorszy jest dostęp do sieci gazowej, natomiast w każdym z tych wskaźników odnotowano obszary z niepełnym dostępem do tych mediów. Przeprowadzona analiza wykazała zatem rozbieżności w tej kwestii pomiędzy poszczególnymi analizowanymi obszarami.

Za obszary kryzysowe w tej sferze tak jak poprzednio uznano te obszary, dla których, łączna wartość wskaźników przyjmuje wartość najniższą, wskazującą na występowanie sytuacji kryzysowej w tej sferze, uwzględniając iż muszą to być wartości niższe lub odpowiednio wyższe od wartości referencyjnych dla Gminy.

Przeprowadzenie powyższych analiz pozwala jednoznacznie wskazać, że obszarem zdegradowanym o szczególnie wysokim natężeniu zjawisk kryzysowych w sferze technicznej są obszary funkcjonalne nr 1, 3 i 4.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Tabela 18. Wartości poszczególnych wskaźników w sferze przestrzenno-funkcjonalnej.

Kryterium	Wskaźnik	Sposób wyliczenia wskaźnika	Źródło wskaźnika	Wartość dla całej gminy	Obszary			
					1	2	3	4
Szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna	Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	Dane Urzędu Miasta	20%	20%	12%	5%	42%
	Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	Dane Urzędu Miasta	48%	54%	26%	38%	74%
Funkcjonalność przestrzeni publicznych	Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych na 100 mieszkańców	Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych / (liczbę mieszkańców obszaru/100)	Dane Urzędu Miasta	0,45	0,40	0,76	0,53	0,27

Źródło: Opracowanie własne

Analiza sfery przestrzenno-funkcjonalnej oparta była na ocenie skali kryzysu w obszarze wskaźników dla dwóch kryteriów, tj.: szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna weryfikowana udziałem zaniedbanych podwórek w ilości podwórek ogółem i udziałem powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych oraz funkcjonalność przestrzeni publicznych (liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych na 100 mieszkańców). Za obszar kryzysowy w tej sferze uznano takie obszary funkcjonalne, które przyjmują najniższe wartości obydwu kryteriów.

W przypadku tej sfery mamy do czynienia ze zróżnicowaniem poziomu zagospodarowania przestrzenno-funkcjonalnego poszczególnych obszarów. W najtrudniejszej sytuacji znajdują się obszary funkcjonalne nr 1 i 4, przy czym ewidentnie najbardziej kryzysową sytuację w tej sferze zdiagnozowano w obszarze funkcjonalnym nr 4.

Przeprowadzenie powyższych analiz pozwala jednoznacznie wskazać, że obszarem zdegradowanym o szczególnie wysokim natężeniu zjawisk kryzysowych w sferze przestrzenno-funkcjonalnym jest obszar nr 1 i 4.

Sfera środowiskowa

Tabela 19. Wartości poszczególnych wskaźników w sferze środowiskowej.

Kryterium	Wskaźnik	Sposób wyliczenia wskaźnika	Źródło wskaźnika	Wartość dla całej gminy	Obszary			
					1	2	3	4

Jakość powietrza	Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)	Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)	Dane Urzędu Miasta	64,25%	69%	63%	38%	87%
	Udział źródeł ciepła generujących niską emisję w instalacjach ogółem (%)	Udział źródeł ciepła generujących niską emisję w instalacjach ogółem (%)	Dane Urzędu Miasta	5,00%	4%	5%	10%	1%
	Udział instalacji OZE w ogóle budynków mieszkalnych (%)	Udział instalacji OZE w ogóle budynków mieszkalnych (%)	Dane Urzędu Miasta	8,75%	7%	9%	11%	8%
	Powierzchnia terenów zielonych w powierzchni ogółem (%)	Powierzchnia terenów zielonych w powierzchni ogółem (%)	Dane Urzędu Miasta	5,28%	6,52%	5,19%	4,37%	3,78%

Źródło: Opracowanie własne

W sferze środowiskowej przyjęto kryteria bezpośrednio związane z czynnikami wpływającymi niekorzystnie na środowisko przyrodnicze badanych obszarów: badano głównie wskaźniki związane z jakością powietrza. Wybrano wskaźniki: udział budynków mieszkalnych o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków mieszkalnych (%), udział źródeł ciepła generujących niską emisję w instalacjach ogółem (%), udział instalacji OZE w instalacjach ogółem (%), udział zdegradowanych terenów zielonych w terenach zielonych ogółem (%).

Najbardziej wypadają obszary nr 3 i 4, które wypadają gorzej niż przeciętna dla gminy.

Analizowanie sfery opierało się na badaniach przeprowadzonych w roku 2024, co miało miejsce podczas wizji lokalnych. Należy zwrócić uwagę na ogólnie dobry stan środowiska naturalnego w gminie Gozdnica: dwa z czterech obszarów funkcjonalnych nie wykazały wartości niższych niż preferencyjne łącznie w sferze środowiskowej.

Przeprowadzenie powyższych analiz pozwala jednoznacznie wskazać, że obszary zdegradowane o szczególnie wysokim natężeniu zjawisk kryzysowych w sferze środowiskowej to obszary: nr 3 i 4.

2.1.2 Sposób przyznawania punktów „małych” i „dużych” w odniesieniu do poszczególnych obszarów funkcjonalnych dla sfery społecznej, gospodarczej i technicznej, zgodnie z opisem metodologii.

Sfera społeczna

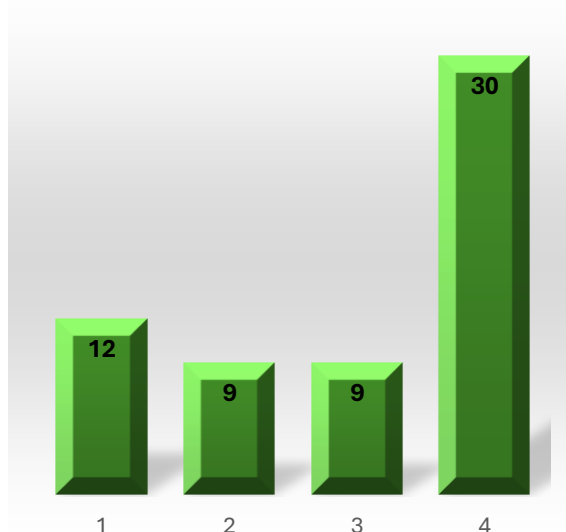
Tabela 20 Liczba punktów „małych” i „dużych” przyznanych obszarom, które wykazywały najniższe wartości wskaźników w sferze społecznej (punktowane są trzy najniższe obszary funkcjonalne w zakresie każdego wskaźnika).

Kryterium	Wskaźnik	Obszary			
		1	2	3	4
Poziom ubóstwa	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	2		1	3
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS	2		1	3
	Liczba dzieci i młodzieży (0-17 lat) objętych wsparciem OPS	2		1	3
	Liczba seniorów objętych wsparciem OPS (osoby w wieku poprodukcyjnym)	1		3	2
Poziom obciążenia demograficznego	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym		3		2
Poziom aktywności społecznej	Liczba organizacji pozarządowych, w tym Stowarzyszeń zwykłych			3	3
Poziom zagrożenia wykluczeniem	Liczba osób z niepełnosprawnością	2			3
	liczba osób dotkniętych uzależnieniem (alkoholizm/narkomania)				3
	liczba założonych niebieskich kart (rodziny dotknięte przemocą)		2		3
Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń)	Liczba zarejestrowanych przestępstw – sztuki (bez wykroczeń drogowych)		3		2

Poziom bezrobocie	Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych na 100 mieszkańców		1		3
Poziom długotrwałego bezrobocie	Liczba zarejestrowanych osób długotrwanie bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach) na 100 mieszkańców	3			
	Suma punktów małych	12	9	9	30
	Punkty duże (za pozycję)	3	2	2	4

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 1. Liczba punktów przyporządkowanych każdemu z obszarów w sferze społecznej.

Źródło: Opracowanie własne

Sfera gospodarcza

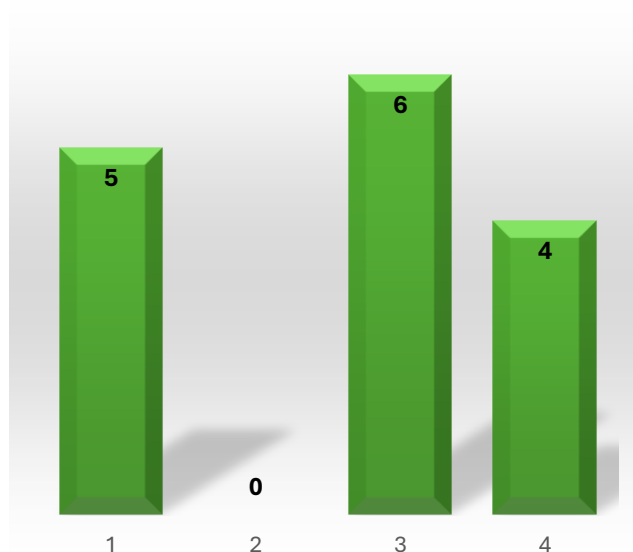
Tabela 21 Liczba punktów „małych” i „dużych” przyznanych obszarom, które wykazywały najniższe wartości wskaźników w sferze gospodarczej (punktowane są trzy najniższe obszary funkcjonalne w zakresie każdego wskaźnika).

Kryterium	Wskaźnik	Obszary			
		1	2	3	4

Poziom aktywności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczej (ogółem/100 mieszkańców)	2		3	1
Dostępność miejsc pracy	Liczba ofert pracy (ogółem/100 mieszkańców)	3		3	3
	Suma punktów małych	5	0	6	4
	Punkty duże (za pozycję)	3	0	4	2

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 2. Liczba punktów przyporządkowanych każdemu z obszarów w sferze gospodarczej.

Źródło: Opracowanie własne

Sfera techniczna

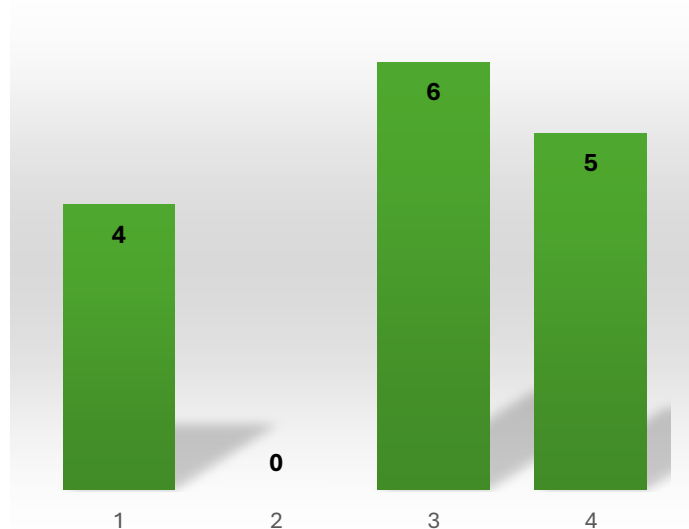
Tabela 22 Liczba punktów „małych” i „dużych” przyznanych obszarom, które wykazywały najniższe wartości wskaźników w sferze technicznej (punktowane są trzy najniższe obszary funkcjonalne w zakresie każdego wskaźnika).

Kryterium	Wskaźnik	Obszary			
		1	2	3	4
Szczególnie zniszczone otoczenie	Udział budynków bez dostępu do sieci gazowej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	1		3	

	Udział budynków bez dostępu do sieci kanalizacyjnej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	2			3
	Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem (w %)	1		3	2
	Suma punktów małych	4	0	6	5
	Punkty duże (za pozycję)	2	0	4	3

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 3. Liczba punktów przyporządkowanych każdemu z obszarów w sferze technicznej.

Źródło: Opracowanie własne

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

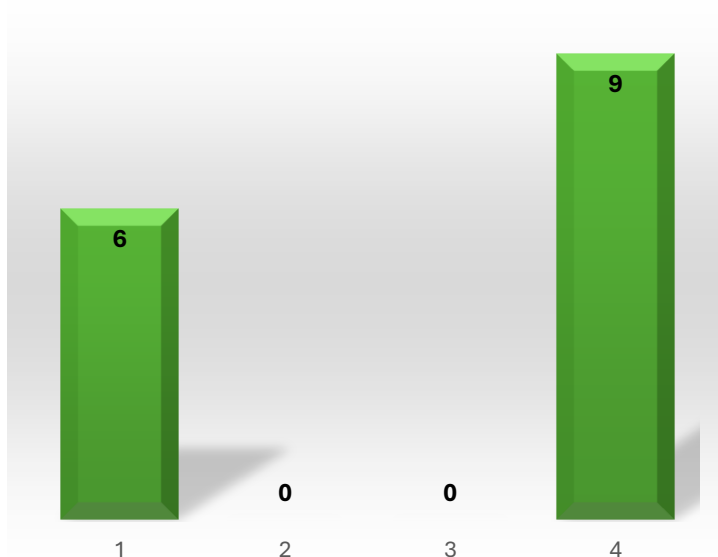
Tabela 23. Liczba punktów „małych” i „dużych” przyznanych obszarom, które wykazywały największe wartości wskaźników w sferze przestrzenno-funkcjonalnej (punktowane są trzy największe obszary funkcjonalne w zakresie każdego wskaźnika).

Kryterium	Wskaźnik	Obszary			
		1	2	3	4
Szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna	Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	2			3

	Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	2			3
Funkcjonalność przestrzeni publicznych	Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych na 100 mieszkańców	2			3
	Suma punktów małych	6	0	0	9
	Punkty duże (za pozycję)	3	0	0	4

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 4. Liczba punktów przyporządkowanych każdemu z obszarów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej.

Źródło: Opracowanie własne

Sfera środowiskowa

Tabela 24. Liczba punktów „małych” i „dużych” przyznanych obszarom, które wykazywały najniższe wartości wskaźników w sferze środowiskowej (punktowane są trzy najniższe obszary funkcjonalne w zakresie każdego wskaźnika).

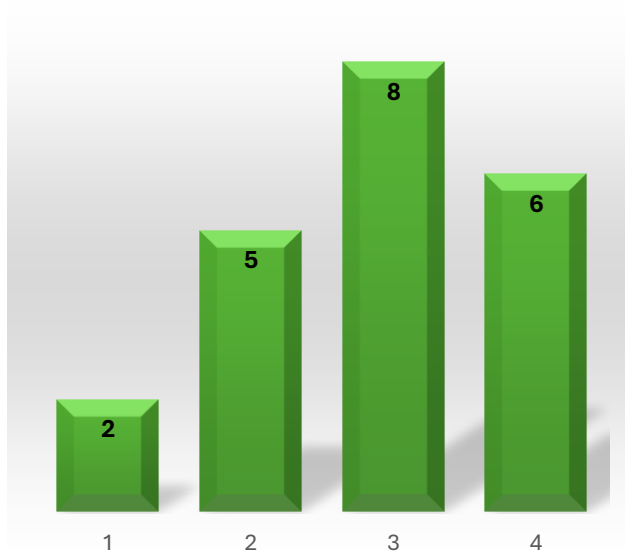
Kryterium	Wskaźnik	Obszary			
		1	2	3	4
Jakość powietrza	Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)	2			3

	Udział źródeł ciepła generujących niską emisję w instalacjach ogółem (%)		2	3	
	Udział instalacji OZE w ogóle budynków mieszkalnych (%)		2	3	
	Powierzchnia terenów zielonych w powierzchni ogółem (%)		1	2	3
	Suma punktów małych	2	5	8	6
	Punkty duże (za pozycję)	1	2	4	3

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 5. Liczba punktów przyporządkowanych każdemu z obszarów w sferze środowiskowej.

Źródło: Opracowanie własne

2.1.3 Obliczenia końcowe – punkty „końcowe” i „ostateczne”, „wskaźnik graniczny”.

Tabela 25 Liczba punktów „końcowych” przyznana danemu obszarowi funkcjonalnemu w odniesieniu do analizowanych sfer i liczba punktów „ostatecznych”.

	Obszary			
	1	2	3	4
Sfera społeczna	1,20	0,80	0,80	1,60
Sfera gospodarcza	0,60	0,00	0,80	0,40
Sfera techniczna	0,40	0,00	0,80	0,60
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	0,90	0,00	0,00	1,20
Sfera środowiskowa	0,20	0,40	0,80	0,60
	3,30	1,20	3,20	4,40

Źródło: Opracowanie własne

Po obliczeniu punktów „ostatecznych”, zgodnie z opisaną na początku metodologią, obliczono ich wartość średnią w celu ustalenia progu nazwanego „wskaźnikiem granicznym”, którego przekroczenie przez dany obszar wskazuje na jego degradację.

Wynik opisanego powyższej działania oraz przyjętą, na jego podstawie, wartość „wskaźnika granicznego” przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 26 Obliczenie wskaźnika granicznego służącego wyznaczeniu obszarów zdegradowanych

Średnia wartość punktów „ostatecznych” dla wszystkich obszarów funkcjonalnych (Wśr)	3,03
Wskaźnik graniczny (130 % wartości średniej)	3,9325

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 6. Wskaźnik graniczny.

Źródło: Opracowanie własne

Bezsprzecznie należy przyjąć, że przekroczenie tak przyjętego poziomu świadczy o wyraźnej potrzebie pilnej interwencji i podjęciu działań zaradczych zapobiegających degradacji, których skutki w najbliższym czasie mogą stać się nieodwracalne.

Obszarem zdegradowanym w związku z powyższą analizą jest następujący obszar funkcjonalny, co wynika z przeprowadzonej analizy:

- **GOZDNICA IV** (ulice: Akacyjowa, Ceramików do 3, Leśna, Kościuszki, Ogrodowa, Partyzantów, Plac Wolności, Polna, Robotnicza, Sportowa, Strzelecka, Traugutta, Wąska, Wojska Polskiego)

Obszar zdegradowany w tym przypadku będzie pokrywał się z obszarem rewitalizacji.

Tak wyznaczone obszary: zdegradowany i rewitalizacji Gminy Gozdnica charakteryzują się następującymi wielkościami w odniesieniu do całej Gminy:

	Obszar zdegradowany: Obszar IV	Obszar rewitalizacji: Obszar IV	Gmina	Uwagi
Powierzchnia (ha)	21,70	21,70	116,00	-
Ludność	750	750	2 653	-

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gozdnica na lata 2025 – 2033 – aktualizacja

Powierzchnia: obszar zdegradowany w stosunku do powierzchni całej Gminy (%)	18,71%	-
Powierzchnia: obszar rewitalizacji w stosunku do powierzchni całej Gminy (%)	18,71%	Limit ustawowy: 20%
Liczba ludności - obszar zdegradowany w stosunku do powierzchni całej Gminy (%)	28,27%	-
Liczba ludności - obszar rewitalizacji w stosunku do ludności całej Gminy (%)	28,27%	Limit ustawowy: 30%